

Adran 15

Rhoi gwybod am gamdriniaeth o'r gorffennol ac ymdrin ag effeithiau datgeliad ar gynulleidfa

Ar ryw adeg, mae'n debygol y bydd offeiriad, neu unigolyn arall sy'n ymwneud ag addoli neu ofal bugeiliol, mewn sefyllfa lle mae rhywun yn datgelu iddo gael ei gam-drin pan oedd yn blentyn.

Fel sy'n wir am ymarfer gorau wrth glywed datgeliad gan blentyn, mae'n bwysig gwrando'n ofalus heb farnu'r unigolyn.

Mae'n bosibl y bydd yr unigolyn sy'n datgelu'r wybodaeth yn dweud nad yw am i eraill gael gwybod am yr hyn a ddigwyddodd. Fodd bynnag, nid yw hynny'n ymarfer da, ac mae cadw datgeliad yn gyfrinachol yn gallu peryglu eraill. Felly, mae'n rhaid trosglwyddo'r wybodaeth i'r Swyddog Diogelu Taleithiol.

Os yw'r troseddwr yn dal yn fyw

Os yw unigolyn yn datgelu camdriniaeth hanesyddol a bod y troseddwr yn dal yn fyw, dylid annog y goroeswr i gytuno i ddweud wrth yr heddlu gan y gallai'r troseddwr fod yn cam-drin plant o hyd.

Bydd y Swyddog Diogelu Taleithiol yn gyfrifol am gysylltu â'r heddlu i drosglwyddo manylion y goroeswr a'r troseddwr. Bydd y Swyddog Diogelu Taleithiol yn hysbysu'r heddlu a yw'r goroeswr wedi cydsynio i ddatgelu'r gamdriniaeth ai peidio. Os credir bod pryderon iechyd neu ddiogelwch posibl yn codi os yw'r dioddefwr yn datgelu ei enw, dylid trafod y mater hwn gyda'r heddlu. Fodd bynnag, dylid cofio bod yr heddlu yn gallu mynnu bod enwau'n cael eu datgelu drwy orchymyn llys os ydynt yn credu bod y wybodaeth hon yn drech na pheryglon eraill yn ymwneud ag adnabod rhywun.

Dylid parchu dymuniadau a theimladau'r sawl sy'n datgelu'r wybodaeth lle bo hynny'n bosibl. Gall gorfodi rhywun i ddarparu gwybodaeth yn erbyn ei ewyllys olygu ei fod yn tynnu'r honiad yn ôl, ac felly mae'n wrthgynhyrchiol.

Os oes unrhyw ddatgeliad yn ymwneud â throsedd honedig, a/neu berygl parhaus o niwed arwyddocaol i'r goroeswr, boed yn blentyn neu'n oedolyn, mae'n bwysig sicrhau bod y wybodaeth yn cael ei rhannu â'r heddlu ar unwaith. Os nad yw'r goroeswr yn dymuno siarad â'r heddlu, mae'n annhebygol iawn y bydd yr heddlu yn gorfodi cyswllt os ydynt yn gwybod nad yw'r unigolyn am i hynny ddigwydd. Gwaith yr heddlu yw penderfynu beth sydd angen ei wneud â'r wybodaeth, hynny yw, a ddylid ei chadw er gwybodaeth neu ymchwilio iddi.

Os yw'r troseddwr wedi marw neu'n anhysbys

O dan yr amgylchiadau hyn, dylid annog y goroeswr i rannu unrhyw wybodaeth hysbys am y troseddwr fel bod modd ei throsglwyddo i'r heddlu. Mae'n bwysig bod y wybodaeth hon ym meddiant yr heddlu hyd yn oed os yw'r unigolyn wedi marw oherwydd mae'n bosibl y bydd yn berthnasol i rwydwaith ehangach o ddioddefwyr ac ymchwiliadau eraill sydd ar y gweill.

Cymorth ar gyfer goroeswyr

Mae gofal bugeiliol a chymorth ysbrydol yn wahanol i gymorth cwnsela neu therapiwtig. Er bod modd eu darparu ochr yn ochr â'i gilydd, mae'n bwysig bod gwasanaethau cwnsela yn cael eu darparu gan unigolion â'r cymwysterau priodol. Os yw'r drosedd honedig wedi'i chyflawni gan

aelod o'r eglwys, dylid trafod y mater â'r Swyddog Diogelu Taleithiol a fydd yn gallu helpu i sicrhau bod y cymorth mwyaf addas ar gael i'r goroeswr.

Dylai'r rhai sy'n cynnig gofal bugeiliol a chymorth ysbrydol i oroeswyr gysylltu â'r Swyddfa Diogelu Taleithiol i sicrhau bod ffiniau'n cael eu hystyried o safbwynt parchu natur y pwnc, cyfrinachedd a hyd er mwyn rheoli disgwyliadau a diwallu anghenion yr unigolyn sy'n gofyn am gymorth. Mae hyn yn berthnasol iawn os yw'r datgeliad perthnasol yn ymwneud â'r llysoedd, neu'n debygol o ymwneud â'r llysoedd.

Ymdrin ag effeithiau datgeliad (cyfredol neu hanesyddol) ar gymuned yr eglwys¹

Yn dilyn datgeliad bod clerig neu leygwr cyfrifol mewn plwyf wedi bod yn gyfrifol am gam-drin plant yn rhywiol, mae'r effaith ar y gynulleidfa yn gallu bod yn sylweddol. Yn ogystal ag ymdopi â'r ffaith fod unigolyn arwyddocaol wedi gorfod gadael cymuned yr eglwys, bydd angen ystyried yr effaith anorfod ar ei olynydd, ac ystyried sut i sicrhau bod y gynulleidfa yn ymdopi â'r profiad.

Mae'r broses sy'n wynebu cynulleidfa yn dilyn achos o dorri ymddiriedaeth yn debyg i'r broses o alaru. Bydd pawb yn teimlo sioc yn y dechrau, gan chwilio am atebion a theimlo ar goll, cyn derbyn y sefyllfa maes o law.

Bydd ymateb cychwynnol aelodau unigol o'r gynulleidfa yn amrywio, gan ddibynnu ar lawer o ffactorau, gan gynnwys y canlynol:

- Rôl yr unigolyn yn yr eglwys.
- Graddfa'r ymddiriedaeth sy'n rhan annatod o rôl yr unigolyn.
- I ba raddau roedd aelod y gynulleidfa yn derbyn ffeithiau'r achos.
- A oedd aelod y gynulleidfa mewn cysylltiad â'r dioddefwr neu'r clerig sydd wedi troseddu.
- Perthynas yr aelod â'r clerig. Er enghraifft, a oedd yr aelod yn trafod materion dwys â'r clerig, a wnaeth y clerig weinidogaethu ym mhriodas yr aelod neu gymryd rhan mewn digwyddiadau sacramentaidd eraill? Neu a oedd y clerig yn derbyn cyffes yr aelod?
- Diwinyddiaeth yr unigolyn o safbwynt offeiriadaeth ac arweiniad.
- I ba raddau roedd yr aelod yn dibynnu ar y clerig.
- A oedd yr aelod yn amau bod rhywbeth o'i le ac felly'n teimlo'n euog.
- Sut cafodd y gynulleidfa wybod am y gamdriniaeth/camymddwyn.
- Pa mor agos oedd plant yr aelod at y clerig.
- Oedran a gwerthoedd yr unigolyn.
- Ei hanes ei hun o gamdriniaeth neu gamymddwyn.

Gall aelodau'r gynulleidfa deimlo dicter, dadrith, cywilydd a/neu dristwch yn y lle cyntaf.

Gall rhai effeithiau posibl ar y gynulleidfa gyfan gynnwys:

¹ Mae'r erthygl hon wedi'i haddasu o erthygl a ysgrifennwyd gan Janet Hind, cyn Cyngorydd Amddiffyn Plant Eglwys Lloegr, yn 2014.

- Diffyg egni.
- Diffyg ymddiriedaeth mewn arweinwyr yn parhau.
- Rhaniadau o fewn y gynulleidfa.
- Rhai aelodau o'r gynulleidfa yn gadael swyddi o gyfrifoldeb, neu'n gadael yn gyfan gwbl.
- Tynnu cymorth ariannol yn ôl.
- Dicter, sydd efallai'n cael ei drosglwyddo i faterion digyswllt.
- Cynllwyn o ddistawrwydd ynglŷn â'r digwyddiad (er mwyn amddiffyn y troseddwr neu'r dioddefwr)
- Teimlad o anobaith ynglŷn â dyfodol y gynulleidfa.
- Rhoi'r bai neu'r cyfrifoldeb am y digwyddiad ar rywun arall, fel yr esgobaeth.
- Problemau'n gwneud penderfyniadau arferol a gofynnol.

Os nad yw'r gynulleidfa wedi bod drwy broses o wella, gall yr elfennau hyn barhau a mynd yn fwy parhaol. Gallant ymddangos yn amherthnasol i'r digwyddiad trawmatig penodol. Gall hyn achosi anhawster mawr i'r periglor nesaf, yn enwedig os nad yw'n gwybod am yr hyn a ddigwyddodd.

Mewn sefyllfa o'r fath, dylid ystyried penodi gweinidog dros dro. Gall unigolyn profiadol sy'n derbyn cymorth da osod esiampl o aeddfedrwydd ysbrydol, ffiniau iach, a chadw'r gynulleidfa mewn lle diogel wrth iddi ddod i delerau ac ymdopi â'r hyn sydd wedi digwydd.

Dylid gofyn am gymorth y tîm diogelu a llunio cynllun gydag uwch glerigion eraill yn yr esgobaeth i fynd i'r afael â'r sefyllfa mewn ffordd sensitif a phroffesiynol.

Bydd angen i'r tîm gyfarfod yn rheolaidd yn ystod ymchwiliad i achos o gam-drin. Bydd angen i'r tîm sicrhau bod anghenion y gynulleidfa yn cael eu monitro. Mae'n anorfod y bydd angen sicrhau lefel uchel o gyfrinachedd yn ystod yr ymchwiliad. Mae'n rhaid i'r rhai sy'n meddu ar wybodaeth dderbyn cymorth gan unigolyn mewn swydd uchel yn yr esgobaeth.

Cyn gynted â phosibl, a phan fo'r wybodaeth ar fin cyrraedd y cyhoedd, mae angen hysbysu'r gynulleidfa am y ffeithiau i'r graddau y bo hynny'n bosibl heb nodi pwy yw'r dioddefwr. Mae'n bosibl mai cyfarfod plwyf fydd yr achlysur gorau i wneud hyn, gan y bydd uwch aelodau'r esgobaeth a'r tîm diogelu yn gallu cynorthwyo'r gynulleidfa i brosesu'r wybodaeth.

Mae'n rhaid i'r gynulleidfa gael cyfle i fynegi ei theimladau; bydd y teimladau hyn yn wahanol ond ni ddylid eu herio. Hefyd, dylai'r gynulleidfa gael cyfle i drafod ôl-ffeithiau'r digwyddiad.

Gallai'r gynulleidfa drafod cynlluniau'r dyfodol, fel pa gyfarfodydd sydd eu hangen arnynt, beth yw anghenion ysbrydol a bugeiliol y gynulleidfa ac a oes angen cymorth unigol ar rai ohonynt, er enghraifft, unigolyn sydd wedi'i gam-drin yn y gorffennol ac a oedd yn credu ei fod wedi dod i le diogel.

Bydd yn ddefnyddiol i'r gynulleidfa roi'r digwyddiad yn ei gyd-destun mewn cyfarfod diweddarach, er enghraifft drwy ddysgu am droseddau rhyw, camddefnyddio pŵer, meithrin perthynas amhriodol ar-lein a chamfanteisio. Gallai goroeswr camdriniaeth (nid y dioddefwr) a throseddwr (nid y clerig) helpu pobl o bosibl i ddeall yr hyn sydd wedi digwydd.

Bydd angen adrodd yn ôl i'r tîm sy'n gyfrifol am egluro'r sefyllfa i'r gynulleidfa.

Dros amser, bydd y gynulleidfa yn ad-drefnu ei hun ac yn dygymod â'r sefyllfa gobeithio. Gall arwyddion bod y gynulleidfa yn dechrau derbyn y sefyllfa gynnwys y canlynol:

- Mae'r cyfrifoldeb am y drosedd yn cael ei gydnabod yn briodol.
- Bydd y ffaith nad yw'r clerig yn mynd i ddychwelyd yn cael ei derbyn.
- Bydd agwedd fwy realistig at rôl y clerig.
- Bydd y pethau da a wnaeth y clerig sydd wedi troseddu yn cael eu cydnabod yn ogystal â'i gamweddau a'r niwed a wnaeth.
- Ni fydd neb yn gweld bai ar y dioddefwr, ond cydnabyddir bod angen cymorth arno (hyd yn oed os nad yw'r gynulleidfa yn ei adnabod).
- Trafodir yn agored â'r gynulleidfa, a bydd swyddogaethau a chyfrifoldebau yn cael eu rhannu'n briodol.
- Mae angen sicrhau bod ffeithiau'r digwyddiad yn cael eu cofnodi yn hanes a chof y plwyf fel eu bod yn cael eu derbyn ac nad ydynt yn datblygu'n gyfrinach sy'n achosi problemau maes o law.
- Mewn cynulleidfaoedd anesmwyth, gallai'r broses o ddatblygu hanes neu gronoleg plwyf fod yn fan cychwyn i ddarganfod gwreiddiau anghydfod.
- Gallai'r gynulleidfa gyrraedd sefyllfa lle gallai digwyddiad cymodi litwrgaidd helpu i atgyfnerthu cynnydd pobl wrth iddynt geisio iachâd.

Diwedd